

AUTEUR

TenneT TSO B.V.

DATUM

7 juli 2016

REFERENTIE

REC-N 16-026

PAGINA

1 van 11

Zienswijze TenneT

Ontwerpmethodebesluit
netbeheerder van het net op zee
2017-2021

1. Inleiding

1. Op 27 mei 2016 heeft de Autoriteit Consument & Markt ("ACM") het ontwerpmethodebesluit betreffende de regulering van de netbeheerder op zee ter inzage gelegd. Met het ontwerpbesluit geeft ACM uitvoering aan artikel 42b, eerste lid, van de Elektriciteitswet ("E-wet"). Het ontwerpbesluit heeft betrekking op de eerste reguleringsperiode, die loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021.
2. Deze brief bevat de schriftelijke zienswijze van TenneT TSO B.V. ("TenneT") op dit ontwerpmethodebesluit.¹ De in deze brief opgenomen schriftelijke zienswijze is een aanvulling op de mondelinge zienswijze van TenneT zoals die tijdens de hoorzitting op 27 juni 2016 naar voren is gebracht.
3. Verder hanteert ACM – in grote lijnen – dezelfde uitgangspunten voor de tariefregulering van de netbeheerder op zee als die voor de methode van regulering van andere netbeheerders, en in het bijzonder het methodebesluit transporttaken TenneT voor de periode 2017-2021 (met kenmerk ACM/DJZ/2016/201581).
4. Om onnodige doublures te voorkomen, zal de zienswijze van TenneT op het ontwerpmethodebesluit transporttaken niet worden herhaald, maar dient deze als herhaald en ingelast te worden beschouwd (*bijlage 1*).²
5. Dit geldt in het bijzonder voor de zienswijze van TenneT ten aanzien van:
  - i) de interpretatie van ACM van het wettelijk beoordelingskader (en wettelijke doelstellingen) die relevant zijn voor de uitgangspunten van de methode van regulering;
  - ii) de duur van de reguleringsperiode in relatie tot mogelijke schattingsfouten als gevolg van methodische keuzes door ACM;
  - iii) het door ACM gedefinieerde nacalculatiekader, en;
  - iv) de door ACM gebruikte WACC-methode.

Opbouw zienswijze

6. TenneT zal in deze schriftelijke zienswijze slechts ingaan op de (enkel) voor de netbeheerder van het net op zee relevante onderdelen van het ontwerpmethodebesluit. Onder 2 zal TenneT kort ingaan op het wettelijk kader zoals geschetst en toegelicht door ACM, en de elementen die TenneT op dit moment nog onvoldoende rechtszekerheid bieden. Onder 3 zal TenneT ingaan op de gekozen methode van

¹ Op 1 april 2016 heeft TenneT TSO B.V. een verzoek (met kenmerk CDV LAC 2016-022) ingediend bij ACM om zich als netbeheerder van het net op zee te laten certificeren.

² Bijlage 1: Zienswijze TenneT ontwerpmethodebesluiten transport- en systeemtaken, 17 mei 2016 (met kenmerk REC-N 16-021).

ACM voor het bepalen van de begin- en eindinkomsten en doet TenneT een voorstel voor een andere, meer representatieve, methode. Daarna gaat TenneT in op de vergoeding voor de operationele kosten en het feit dat het gebrek aan ervarings- en realisatiecijfers tot grote schattingsrisico's leidt, waardoor nacalculatie is aangewezen (onder 4). Onder 5 gaat TenneT in op de keuze van ACM om een specifieke WACC te hanteren voor investeringen in het net op zee. Verder staat TenneT kort stil bij het onderwerp van de frontier shift (onder 6) en de verrekening van uitgekeerde compensatiebetalingen (onder 7). TenneT concludeert haar schriftelijke zienswijze onder 8.

2. Wettelijk kader

Duiding van niet-beïnvloedbare en landspecifieke factoren

7. TenneT constateert dat het wettelijk kader zoals uiteengezet in het ontwerpbesluit onvolledig is. Zo laat ACM bijvoorbeeld het vierde en vijfde lid van artikel 42b van de Elektriciteitswet achterwege. Deze leden luiden als volgt:

"4 Bij de beoordeling van de doelmatigheid van de kosten ten behoeve van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering van de beheerder van het net op zee:

- a. worden niet-beïnvloedbare kosten door de Autoriteit Consument en Markt zo veel mogelijk buiten beschouwing gelaten;*
- b. laat de Autoriteit Consument en Markt de kosten die betrekking hebben op landspecifieke kenmerken, waaronder de kwaliteit van het net, buiten beschouwing.*

5 Bij de vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering:

- a. worden de niet-beïnvloedbare kosten door de Autoriteit Consument en Markt buiten beschouwing gelaten;*
- b. houdt de Autoriteit Consument en Markt in ieder geval rekening met de financierbaarheid van de netbeheerder van het net op zee."*

8. Deze bepalingen zijn nader toegelicht in de Memorie van Toelichting. In de Memorie van Toelichting wordt door de wetgever benadrukt dat het bevorderen van de doelmatigheid niet slechts tot doel heeft om te komen tot een zo laag mogelijk bedrag, maar dat er ook andere aspecten van belang zijn. Een van die aspecten is het op een juiste manier rekening houden met niet-beïnvloedbare kosten. Het is immers niet redelijk een korting toe te passen op kosten die niet-beïnvloedbaar zijn, aldus de wetgever. Daarnaast staat in de Memorie van Toelichting dat 'het aan ACM is om te bepalen welke kosten niet-beïnvloedbaar zijn en wat landspecifieke kenmerken zijn'.
9. Het is aan ACM om de bedoelingen van de wetgever op juiste wijze te vertalen naar de methode van regulering. Het bevreedt TenneT dan ook dat de hierboven aangehaalde passages geen rol hebben gekregen in het ontwerpbesluit van ACM.

10. Bij het vaststellen van de methode tot vaststelling van de x-factor en de toegestane inkomsten dient ACM – ten behoeve van de rechtszekerheid – zoveel mogelijk vooraf duidelijkheid te verschaffen omtrent de door haar bij de regulering gehanteerde uitgangspunten, zo heeft ook het CBb onlangs expliciet overwogen.³
11. TenneT verzoekt ACM dan ook om dit onderdeel van het wettelijk kader nader toe te lichten, en daarbij specifiek aan te geven welke kosten zij als niet-beïnvloedbaar beschouwt en welke factoren als landspecifieke kenmerken kwalificeren. Immers, het volgt uit de parlementaire geschiedenis dat ook bij een projectspecifieke doelmatigheidsbeoordeling, niet-beïnvloedbare kosten en landspecifieke kenmerken, op juiste wijze in de beoordeling worden betrokken.

Invulling van grove nalatigheid

12. Verder zijn er in artikel 42d van de Elektriciteitswet aanvullende taken opgenomen voor ACM voor het bepalen van de toegestane inkomsten. Zo bepaalt artikel 42d, tweede lid:

" 2 Indien sprake is van grove nalatigheid van de netbeheerder van het net op zee, wordt in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, het totaal aan schadevergoedingen tot een bedrag van ten hoogste € 10 miljoen per jaar niet in de toegestane inkomsten verdisconteerd. Het totaal aan schadevergoedingen die het bedrag van € 10 miljoen in één jaar overstijgt wordt in dit geval betrokken bij het vaststellen van de inkomsten."

13. TenneT gaat er op basis van de wettelijke bepaling vanuit dat ACM een oordeel zal vellen of er, in geval van vertraging of een onderbreking van de transportcapaciteit, sprake is van grove nalatigheid aan de kant van TenneT. Tijdens de voorbereiding van het ontwerpmethodebesluit heeft ACM ook aangegeven voornemens te zijn om een toetsingskader op te stellen voor de invulling van deze (privaatrechtelijke) norm.
14. Aangezien de invulling van deze norm van invloed kan zijn op de totale toegestane inkomsten van TenneT, ligt het voor de hand dat ACM de invulling van deze norm opneemt in het definitieve methodebesluit.

Beleidsregel beoordeling doelmatigheid

15. Artikel 42d, derde lid, van de Elektriciteitswet legt ACM de verplichting op om een beleidsregel vast te stellen om de doelmatigheid van de gemaakte kosten voor investeringen in het net op zee te beoordelen.

---

³ CBb 7 maart 2016, ECLI:NL:CBB:2016:40, r.o. 4.2.3.

"3. De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b."

16. Aangezien de investeringen reeds zijn aangevangen, is het niet meer dan logisch dat ACM – vóór de start van de eerste reguleringsperiode in 2017 – regels vaststelt voor de wijze waarop zij deze investeringen, na ingebruikname in 2019, op doelmatigheid zal beoordelen. Immers, bij de aankoop van een huis, wil men ook dat alle randvoorwaarden vóór het aangaan van de grote financiële verplichting duidelijk zijn.
17. Het verzoek van TenneT aan ACM is dan ook om deze beleidsregel tegelijk met het definitieve methodebesluit uit te vaardigen (of zoveel eerder als mogelijk is). Bij het opstellen van de beleidsregel dient ACM de eerder aangehaalde wettelijke bepalingen omtrent niet-beïnvloedbare kosten en landspecifieke kenmerken te betrekken.

3. Bepalen van de begininkomsten 2016 en eindinkomsten 2021

18. De begininkomsten 2016 baseert ACM op de verwachte efficiënte kosten voor 2016. Deze stelt ACM gelijk aan de regulatorische kosten voor 2015 die toegerekend worden aan het net op zee, gecorrigeerd voor inflatie. Sinds 2015 is de landelijk netbeheerder belast met de voorbereidingen tot aanleg van het net op zee. Dit betekent dat het jaar 2015 het eerste jaar is waarin de landelijke netbeheerder hiervoor kosten maakte.
19. ACM 'acht' de gerealiseerde kosten 2015 'het meest representatief' als kostenbasis voor de komende reguleringsperiode. Enige nadere onderbouwing dat de gerealiseerde kosten 2015 überhaupt tot een representatieve kostenschatting leiden voor de komende vijf jaar ontbreekt.
20. TenneT heeft in *bijlage 2* twee kostenschattingen⁴ opgenomen waaruit blijkt dat de gerealiseerde kosten in het jaar 2015 niet representatief zijn voor de hoogte van de algemene operationele kosten voor de periode 2017-2021.
21. De kosten zullen namelijk verder stijgen ten opzichte van het jaar 2015, waarin de ontwikkeling van het net op zee nog in de kinderschoenen stond. Indien wordt uitgegaan van de gerealiseerde kosten 2015 als schatting voor de toegestane inkomsten leidt dit tot een vergoeding van slechts EUR ■ miljoen over de periode.⁵ Uit *bijlage 2* blijkt dat deze schatting te laag is – en indien de schatting niet wordt nagecalculeerd – er een grote kans bestaat dat de methode van ACM tot een substantiële onderdekking zal leiden.
22. De onderdekking is afhankelijk van de gekozen systematiek (zonder en met toerekening van

⁴ Een schatting zonder en met toerekening van overheadkosten vanuit de landelijke netbeheerder. De toerekening van overheadkosten vanuit de landelijke netbeheerder betreft een kostenverschuiving naar de netbeheerder van het net op zee.

⁵ Vergoeding van EUR ■ miljoen per jaar, geabstraheerd van inflatie.

overheadkosten vanuit de landelijke netbeheerder aan de netbeheerder op zee). Zonder toerekening van overheadkosten leidt het ontwerpbesluit tot een verwachte onderdekking van circa EUR ■ miljoen over de periode. Met toerekening tot een verwachte onderdekking van EUR ■ miljoen, ofwel een onderdekking van ruim 80%. In beide gevallen gaat het echter om kosten die noodzakelijkerwijs (zullen) worden gemaakt ter uitvoering van de wettelijke taken van de netbeheerder van het net op zee.

23. TenneT verzoekt ACM om de kostenonderbouwing van TenneT te beoordelen en om de begininkomsten 2016 en eindinkomsten 2021 te baseren op de schattingen van TenneT. De schatting van deze (niet activeerbare) overheadskosten, zou ACM – net als overige operationele kosten – moeten nacalculeren om eventuele (inherente) schattingsrisico's niet voor rekening van TenneT of haar afnemers te laten komen. TenneT licht dit toe.

4. Operationele kosten

Praktijk bij gebrek aan ervaringscijfers

24. De operationele kosten voor het net op zee bestaan uit:

- i) (niet activeerbare) voorbereidings- en overheadkosten⁶;
- ii) onderhoudskosten ten behoeve van specifieke investeringsprojecten⁷;
- iii) de inkoopkosten van netverliezen.

25. ACM meent dat geen van deze kostenposten voor nacalculatie in aanmerking komt.⁸

26. Echter, de transporttaak op zee is een nieuwe taak die nieuwe kostenposten genereert voor de netbeheerder op zee. Deze kostenposten kunnen niet worden ingeschat op basis van historische data. Bij een gebrek aan realisaties van een nieuwe kostenpost, heeft ACM in het verleden ervoor gekozen om, in afwijking van de gebruikelijke systematiek, deze nieuwe kostenposten volledig na te calculeren (zie ook randnummer 32).

27. Op deze wijze ondervinden zowel TenneT als de afnemers geen voor- of nadelen van mogelijke verkeerde inschattingen als gevolg van het ontbreken van de benodigde kostenrealisaties.⁹ TenneT is daarom van mening dat de algemene operationele kosten (dus zowel i, ii als iii), de eerste jaren, volledig dienen te worden nagecalculeerd totdat er voldoende realisatiecijfers zijn om een robuuste en betrouwbare schatting te maken voor diezelfde kosten in de toekomst. Zo is in het Cobra-besluit gekozen om de vergoeding voor de operationele kosten na tien jaar te evalueren, omdat er dan een

⁶ Het gaat enkel om operationele kosten die normaliter boekhoudkundig niet als onderdeel van de investeringsuitgave worden gezien en dus niet geactiveerd worden.

⁷ Een forfaitaire vergoeding van 1% van de totale efficiënte investeringen (inclusief reeds vergoede vermogenskosten).

⁸ Ontwerpbesluit nr. 193.

⁹ Zie bijvoorbeeld ook de inkoopkosten voor primaire reserve, methodebesluit systeemtaak 2014/2016, nr 93.

beter beeld is van de aard en de werkelijke omvang van de kosten.¹⁰

28. De methode in het Cobra-besluit houdt verder in dat indien de gerealiseerde operationele kosten hoger of lager uitvallen dan de vergoeding (o.b.v. inschatting) dat dan het verschil tussen de vergoeding en de kostenrealisaties voor een gelijk deel wordt gedeeld door TenneT en haar afnemers. Hoewel dit niet de voorkeur van TenneT heeft, is gedeeltelijke nacalculatie een methodisch alternatief (voor volledige nacalculatie) dat in ieder geval zuiverder is dan geen nacalculatie. Om de omvang van de nacalculatie te beperken, dient ACM uit te gaan van de kostenschatting van TenneT.

Inkoopkosten netverliezen

29. In het ontwerpbesluit stelt ACM dat zij de inkoopkosten energie en vermogen vaststelt op basis van een schatting van de netbeheerder van het net op zee, die ACM vervolgens tegelijk zal beoordelen met het jaarlijkse voorstel voor de toegestane inkomsten (zonder de schatting na te calculeren).
30. TenneT maakt uit de motivering van ACM op dat TenneT bij het jaarlijkse inkomstenvoorstel een zo goed mogelijke inschatting moet indienen van de in te kopen netverliezen. Onduidelijk blijft hoe ACM zich een oordeel zal vormen over deze inschatting van TenneT. Daarnaast plaatst TenneT nog een aantal kanttekeningen bij de methodische keuze van ACM.
31. TenneT kan de inkoopkosten van netverliezen op voorhand slecht schatten. Op zich kan TenneT een inschatting maken van de volumes van de netverliezen, zij het dat het volume grotendeels afhankelijk is van (de windprofielen van) de windparken. Bovendien kan de opwek van jaar tot jaar verschillen. Uit het recentelijk gepubliceerde persbericht van het Ministerie van Economische zaken blijkt dat verschillende partijen, verschillende inschattingen maken over de hoeveelheid elektriciteit die gedurende de looptijd van 15 jaar geproduceerd kan worden. De inschatting van de tenderwinnaar DONG is maar liefst 22,5% hoger dan de inschatting die de overheid heeft gemaakt.¹¹ Verder zijn de inkoopkosten van netverliezen afhankelijk van de elektriciteitsprijs. Ook deze kan TenneT niet voorspellen.
32. Verder constateert TenneT dat de keuze van ACM om bij gebrek aan ervaringscijfers niet na te calculeren op gespannen voet staat met de bestendige lijn van ACM. Voor wat betreft de methode van regulering van de inkoopkosten energie en vermogen voor de zesde reguleringsperiode, heeft ACM er bijvoorbeeld voor gekozen om de inkoopkosten voor primair reservevermogen, om dezelfde redenen, de eerste jaren wél na te calculeren.

¹⁰ Besluit ACM met kenmerk ACM/DE/2015/406214.

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/07/05/windpark-borssele-goedkoopste-ter-wereld>.

5. WACC (redelijk rendement)

Lager redelijk rendement op offshore investeringen is niet redelijk

33. ACM is voornemens om een specifieke WACC vast te stellen voor uitbreidingsinvesteringen (op zee), die lager is dan de WACC voor bestaande investeringen.
34. Echter, als uitgangspunt zou wat TenneT betreft zou de WACC voor offshore investeringen – als redelijk rendement op investeringen – op zijn minst gelijk moeten zijn aan het redelijk rendement voor onshore investeringen (en niet lager). Immers, los van de invulling van de individuele WACC parameters, gaat het er uiteindelijk om of de gekozen invulling van de WACC, als rendement op investeringen, tot redelijke en logische uitkomsten leidt. Bij de voorgenoemen methodische keuze van ACM is dit niet het geval.
35. ACM is op de gemaakte keuze gekomen door alleen naar de kostenvergoeding voor vreemd vermogen te kijken, als onderdeel van de WACC, en laat daarbij ten onrechte de kostenvergoeding voor eigen vermogen achterwege. Immers, indien het de bedoeling is van ACM om verschillende WACC-vergoedingen voor verschillende investeringen te gebruiken, dient bij de vaststelling van de vergoeding voor eigen vermogen, tevens het risicoprofiel van die investeringen te worden betrokken in de vaststelling van de WACC als redelijk rendement.
36. Gelet op de hogere offshore risico's (zie randnummer 37 en verder) zou het redelijk rendement voor offshore investeringen dus hoger moeten zijn dan het redelijk rendement op onshore investeringen. Indien ACM ervoor zou kiezen om hetzelfde redelijk rendement te hanteren voor zowel offshore als onshore investeringen, zou ACM mitigerende reguleringsmaatregelen moeten treffen om de regulatoire efficiëntierisico's te mitigeren, waardoor een verlaging van het "offshore rendement", gelijk aan het "onshore rendement", gerechtvaardigd zou kunnen worden.

Hogere risico's offshore investeringen

37. Dat offshore investeringen over het algemeen hogere projectspecifieke risico's hebben dan onshore investeringen, is ook onderschreven in het stimulansbesluit van ACM voor de regulering van de Cobra-kabel. Het ging hier bijvoorbeeld om de bodemgesteldheid van de Wadden- en Noordzee, structurele weers- en omgevingsfactoren die de aanleg, of onderhoud bemoeilijken, en onzekerheid over de beoordeling van efficiëntie en doelmatigheid van de investeringen, gelet op het gebruik van techniek waar nog weinig ervaring mee is.¹² Voor de volledigheid merkt TenneT op dat de investeringen op zee uitgaan van een nieuwe technische standaard, namelijk aansluiting van windparken op een spanningsniveau van 66kV.

---

¹² Besluit ACM met kenmerk ACM/DE/2015/406214.

38. Deze risico's zijn niet anders wanneer het gaat om de aanleg, het beheer en het onderhoud van een net op zee. In een rapport van de Technische Universität Clausthal, in opdracht van de BNetzA, is onderschreven dat de hogere risico's voor offshore projecten vooral samenhangen met de uitdagende omgeving op zee.¹³
39. Naast de reguliere projectrisico's (zoals strenge maritieme vergunningseisen), gaat het net op zee in Nederland uit van een nieuwe standaard die nog niet (in praktijk) bewezen is (aansluiting windparken op spanningsniveau van 66kV).¹⁴ De complexiteit van het net op zee, het gebrek aan ervaring en historische informatie, en de uitdagende maritieme omgeving leiden tot extra risico's voor TenneT die zij niet – zonder veel extra kosten – bij andere partijen kan neerleggen. De kans dat dit soort offshore risico's intreden en tot meerkosten leiden is aanzienlijker groter dan op land.
40. Een ander risico betreft de onzekerheid rond het terugverdienen van de kosten afhankelijk van de hoogte zoals die door ACM als efficiënt wordt beschouwd. Dit risico is aanzienlijk voor TenneT omdat ACM niet aangeeft hoe zij de efficiëntiebeoordelingen – zowel de projectspecifieke toets als de internationale benchmark – zal uitvoeren en welke randvoorwaarden daarbij gelden. Dit in tegenstelling tot andere toezichthouders die zeer gedetailleerd aangeven hoe zij de efficiëntie van gemaakte kosten zullen beoordelen en vergoeden. Hierbij geldt in het bijzonder het risico dat ACM in de toekomst de efficiëntiebeoordeling van de investeringen in het net op zee zal baseren op een vergelijkingsgroep die heeft kunnen profiteren van mogelijke kosteneffecten als gevolg van deze nieuwe innovatie (66kV aansluiting), terwijl dit voor het net op zee niet meer mogelijk is.
41. Gelet op het feit dat er totaal geen historie bekend is van de kosten, en het feit dat ACM niet voornemens is om de gemaakte schattingen voor de operationele kosten na te calculeren, verhoogt dit aanzienlijk het kostenrisico voor TenneT.

Gebruik van vergelijkingsgroep is niet gemotiveerd

42. Voor het vaststellen van de equity bèta wordt gebruik gemaakt van een vergelijkingsgroep die bestaat uit ondernemingen met activiteiten die zoveel mogelijk overeenkomen met de gereuleerde activiteiten van de netbeheerder, aldus ACM.¹⁵ ACM betreft daarom beursgenoteerde ondernemingen met "soortgelijke activiteiten" in de referentiegroep.
43. Echter, de stelling van ACM dat de referentiegroep zoals zij deze hanteert voor de overige netbeheerders (landelijk en regionaal) ook representatief is voor de netbeheerder op zee, is niet onderbouwd. Sterker nog, met de motivering gaat ACM volledig voorbij aan het feit dat constructie- en

¹³ TU Clausthal, Gutachten, "Ermittlung abweichender Betriebskostenpauschalen für Investitionsbudgets gemäß § 23 ARegV" (5 oktober 2011), p. 27, te raadplegen op http://www.bundesnetzagentur.de/cln_1421/DE/Service-Funktionen/Beschlusskammern/1BK-Geschaeftszeichen-Datenbank/BK4-GZ/2011/2011_0001bis0999/2011_001bis099/BK4-11-028_BKV/BK4-11-028_Gutachten_download.html.

¹⁴ Zie ook ontwikkelkader windenergie op zee, opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken.

¹⁵ Ontwerpmethodebesluit netbeheerder op zee, mr., 132.

beheeractiviteiten van een infrastructuur op zee van een wezenlijk andere aard is dan diezelfde activiteiten op land. TenneT wijst hierbij op bovengenoemde maritieme risico's.

44. In tegenstelling tot ACM, heeft bijvoorbeeld Ofgem wel onderzoek gedaan naar een gepaste samenstelling van de vergelijkingsgroep voor het vaststellen van de bèta (als onderdeel van de WACC). Ofgem heeft gekozen voor een hybride vergelijkingsgroep, bestaande uit transmissiebedrijven en geïntegreerde nutsbedrijven¹⁶, om het risicoprofiel van offshore activiteiten voldoende te benaderen. Voor de jaren 2016/2017, komt Ofgem op een equity bèta van 0,92.¹⁷
45. TenneT verzoekt ACM om bij de bepaling van de WACC voor investeringen in het net op zee het specifieke karakter van deze activiteiten (en de hogere risico's die hiermee gepaard gaan) te betrekken. Indien ACM er desondanks (slechts) voor kiest om het redelijk rendement voor investeringen in het net op zee gelijk te stellen aan het redelijk rendement voor onshore investeringen, dan dient ACM in ieder geval aan te geven hoe binnen de regulering de hogere risico's die gepaard gaan met activiteiten op zee worden gemitigeerd in de efficiëntiebeoordeling.

6. Dynamische efficiëntie (frontier shift)

46. Met betrekking tot de dynamische efficiëntie (of "frontier shift") merkt ACM in randnummer 167 van het ontwerpbesluit op dat de netbeheerder van het net op zee zich momenteel in een startfase bevindt. Het net op zee moet immers nog gebouwd worden. ACM beschikt nog niet over bruikbaar onderzoek naar de te realiseren productiviteitsverbetering dat met deze omstandigheid rekening houdt. ACM past daarom op de kosten voor het net op zee gedurende de eerste reguleringsperiode nog geen dynamische efficiëntieparameter toe.
47. ACM lijkt in de motivering enkel een onderscheid te maken tussen de omstandigheid dat een investering pas gedurende de reguleringsperiode in gebruik genomen wordt, en niet met de omstandigheid dat de frontier shift is gemeten en wordt toegepast op totex (opex en capex). Een dergelijke toepassing veronderstelt dat de netbeheerder op zee efficiënter kan worden op capex. Echter, dit is niet het geval, aangezien er (vooralsnog) geen sprake zal zijn van (efficiëntere) vervangingsinvesteringen op zee.
48. Dit betekent dat als ACM in volgende reguleringsperiodes een frontier shift zou willen toepassen voor het net op zee, de toepassing daarvan zich dient te beperken tot de operationele kosten (en dat hiermee bij de meting van de productiviteitsverbeteringen rekening wordt gehouden).

¹⁶ Wat betreft de geïntegreerde nutsbedrijven gaat het voorbeeld om Centrica Plc (UK), SSE Plc (UK), E.ON AG (DU) en RWE AG (DU).

¹⁷ Zie bijvoorbeeld:

https://www.ofgem.gov.uk/system/files/docs/2016/03/interest_during_construction_for_offshore_transmission_applying_in_the_financial_year_2016_2017.pdf.

7. Compensatiebetalingen

49. Op grond van artikel 42d, eerste lid, onderdeel c, van de E-wet neemt de netbeheerder van het net op zee bij het voorstel voor de toegestane inkomsten eventuele schadevergoedingen als bedoeld in artikel 16f van de E-wet in acht. TenneT gaat er daarbij vanuit – conform de huidige praktijk – dat bij de verrekening gebruik wordt gemaakt van heffingsrente.

8. Conclusie

50. TenneT verzoekt ACM de ontwerpbesluiten aan te passen met inachtneming van de mondelinge en schriftelijke zienswijze van TenneT en met TenneT in overleg te treden over de precieze uitwerking van de toerekening van overheadkosten vanuit de landelijke netbeheerder aan de netbeheerder op zee.

Bijlagen

1. Zienswijze TenneT ontwerpmethodebesluiten transport- en systeemtaken, 17 mei 2016 (met kenmerk REC-N 16-021)
2. Onderbouwing TenneT voor schatting van niet-activeerbare operationele kosten voor de periode 2017 tot en met 2021